

Dosarul nr.2ra-1269/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Jud: O. Țurcan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: V. Buhnaci, G. Dașchevici, M. Guzun)

DECIZIE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Ion Druță
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând cererea de recurs declarată de către Andrei Rotaru

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Curevici împotriva lui Nicolai Constantinov, Andrei Rotaru și Iurie Dobrenco cu privire la încasarea plății pentru locațiune, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile depuse de Nicolai Constantinov și Andrei Rotaru și s-a menținut hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 18 iulie 2016, Olga Curevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Constantinov, Andrei Rotaru și Iurie Dobrenco cu privire la încasarea plății pentru locațiune, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la 1 iunie 2013, între ea și Andrei Rotaru a fost încheiat contractul de locațiune a bunului imobil, ap. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău și a mobilierului din el, pe termen de un an. Olga Curevici a accentuat că contractul de locațiune a fost înregistrat la Oficiul Fiscal Rîșcani.

La fel reclamanta a susținut că ulterior, la 1 iunie 2014 și 1 iunie 2015, contractul de locațiune a fost prelungit cu aceleași condiții și pe același termen. Conform condițiilor contractuale, plata pentru chiria imobilului constituia suma de 220 euro.

Reclamanta a relatat că în apartamentul nr. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău au locuit Nicolai Constantinov, Andrei Rotaru și Iurie Dobrenco, iar la 1 septembrie 2015 Andrei Rotaru a plecat din apartament.

În acest context, Olga Curevici a specificat că, la 1 septembrie 2015, între ea și Iurie Dobrenco a fost încheiat contract de locațiune a bunului imobil, ap. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău și a mobilierului din el, pe termen de un an, care de asemenea a fost înregistrat la Oficiul Fiscal Rîșcani. Totodată în conținutul contractului de locațiune încheiat între Olga Curevici și Iurie Dobrenco a fost făcut mențiunea că în apartament va locui și Nicolai Constantinov.

Reclamanta a indicat că la sfârșitul lunii februarie 2016 prin intermediul lui Andrei Rotaru i-au fost restituite cheile de la apartament.

Suplimentar reclamanta a relatat că apartamentul a fost lăsat într-o stare precară, fiind deteriorat atât imobilul, cât și bunurile mobile, care au fost transmise în locațiune conform p. 4.2 al contractului.

Totodată, Olga Curevici a accentuat că suma neachitată pentru locațiune de către Nicolai Constantinov și Iurie Dobrenco constituie 660 de euro, pentru perioada decembrie 2015 - februarie 2016. De asemenea, reclamanta a susținut că conform recipisei eliberată de către Nicolai Constantinov, ultimul a confirmat că partea lui din restanță a plății chiriei și serviciilor comunale constituie 425 de euro și s-a obligat să le achite până la 25 decembrie 2015, însă această obligație nu a fost executată.

Olga Curevici a declarat că conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 291 din 10 mai 2016, costul lucrărilor de restabilire a apartamentului constituie suma de 28 955,57 de lei. Reclamanta a concretizat că, pentru restabilirea mobilierului deteriorat a suportat cheltuieli în mărime de 2 908 lei și 2 000 lei conform bonurilor fiscale din 17 aprilie 2016, 23 aprilie 2016 și a contractului pentru serviciile meșterului.

Reclamanta Olga Curevici a solicitat încasarea din contul lui Nicolai Constantinov plata pentru restaurarea mobilierului în sumă de 490,80 de lei, restanța la plata energiei termice și electrice, apă potabilă, deservirea blocului în sumă de 2 064,49 de lei, restanța la plata locațiunii în mărime de 425 de euro, plata pentru reparația apartamentului în sumă de 2896 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 1 245,60 de lei; încasarea din contul lui Andrei Rotaru în beneficiul său a plății pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2 208,60 de lei, plata pentru reparația apartamentului în mărime de 13 032 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1 245,60 de lei; încasarea din contul lui Iurie Dobrenco în beneficiul său a plății pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2 208,60 de lei, restanța la plata energiei termice și electrice, apă potabilă, deservirea blocului în sumă de 2 064,49 de lei, restanța la plata locațiunii în sumă de 235 de euro, plata pentru reparația apartamentului în sumă de 13 032 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1245,60 de lei.

Prin hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admis parțial, a fost încasat din contul lui Nicolai Constantinov în beneficiul Olgăi Curevici plata pentru restaurarea mobilierului în sumă de 490,80 de lei, plata pentru serviciile comunale în mărime de 2064,49 de lei și parțial cheltuielile

de judecată suportate în mărime de 1 118,40 de lei, în total suma de 2 673,69 de lei. Totodată a fost încasat din contul lui Nicolai Constantinov în beneficiul Olgăi Curevici restanța la plata locațiunii în mărime de 425 de euro convertiți în lei conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești. A fost încasat din contul lui Iurie Dobrenco în beneficiul Olgăi Curevici plata pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2208,60 de lei, plata pentru serviciile comunale în mărime de 2 064,49 de lei și parțial cheltuielile de judecată suportate în mărime de 1 118,40 de lei, în total suma de 5 391,49 de lei. De asemenea a fost încasat din contul lui Iurie Dobrenco în beneficiul Olgăi Curevici restanța la plata locațiunii în mărime de 235 de euro convertiți în lei conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești. A fost încasat din contul lui Andrei Rotaru în beneficiul Olgăi Curevici plata pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2 208,60 de lei. În rest pretențiile ce țin de încasarea sumei pentru reparația curentă a apartamentului în mărime de 28 995 de lei și plata pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 500 de lei au fost respinse ca fiind neîntemeiate. A fost încasat din contul lui Nicolai Constantinov în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 500 lei. A fost încasat din contul lui Iurie Dobrenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 500 lei. A fost încasat din contul lui Andrei Rotaru în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 286 de lei (f.d. 137-142, vol. I).

Prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Nicolai Constantinov și Andrei Rotaru, fiind casată hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă. A fost încasat din contul Olgăi Curevici în beneficiul lui Andrei Rotaru cheltuielile de judecată formate din achitarea taxei de stat la înaintarea apelului în mărime de 300 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 750 de lei, în total suma de 1 050 de lei. A fost încasat din contul Olgăi Curevici în beneficiul lui Nicolai Constantinov cheltuielile de judecată formate din achitarea taxei de stat la înaintarea apelului în mărime de 375 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 750 de lei, în total suma de 1 125 de lei (f.d.184-193, vol. I).

Prin decizia din 7 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Olga Curevici, fiind casată decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și transmisă cauza la re judecare în instanța de apel, deoarece Curtea de Apel Chișinău a dispus casarea integrală a hotărârii primei instanțe, în pofida faptului că Iurie Dobrenco nu a depus cerere de apel (f.d. 24-29, vol. II).

Prin decizia din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile depuse de Nicolai Constantinov și Andrei Rotaru, fiind menținută hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.60-69, vol. II).

La 8 mai 2019, Andrei Rotaru, a depus recurs împotriva deciziei din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii depuse de Olga Curevici împotriva lui Andrei Rotaru.

Recurentul Andrei Rotaru în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios în partea admiterii acțiunii și încasării din contul său a prejudiciului pentru restaurarea mobilierului.

Astfel recurentul a menționat că a avut calitatea de locatar în perioada 1 iunie 2013 - 1 septembrie 2015 și în această perioadă Olga Curevici nu a înaintat în privința lui careva pretenții referitoare la starea bunului imobil

Totodată recurentul a afirmat că potrivit contractului de locațiune încheiat între Olga Curevici și Iurie Dobrenco, rezultă că apartamentul a fost transmis în locațiune în stare tehnică satisfăcătoare împreună cu mobilier în valoare de 16 250 euro, adică sumă identică cu cea indicată în contractele de locațiune din anul 2013, 2014 și 2015. Prin urmare recurentul a specificat că în cazul în care Olga Curevici ar fi depistat stare nesatisfăcătoare a mobilierului, valoarea mobilierului indicată în contractul locațiune încheiat cu Iurie Dobrenco urma a fi mai mică.

Suplimentar, recurentul a indicat că instanțele de judecată nu au stabilit, care dintre persoane a deteriorat mobilierul, însă a instituit o răspundere colectivă, fără un suport legal.

La 29 mai 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Olgăi Curevici, Iurie Dobrenco și Nicolai Constantinov, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data examinării cauzei, Olga Curevici, Nicolai Constantinov și Iurie Dobrenco nu au înaintat referință la cererea de recurs depusă de Andrei Rotaru, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 26 februarie 2019 a fost expediată în adresa părților la 10 aprilie 2019 (f.d. 70, vol. II), însă la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma recepționarea efectivă a deciziei instanței de apel de către recurent.

Astfel, în atare situație, precum și având în vedere data expedierii în adresa părților a deciziei instanței de apel (10 aprilie 2019), instanța de judecată a considerat că recursul declarat de Andrei Rotaru este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității

hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Põnkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacra verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrei Rotaru este întemeiat și trebuie a fi admis, pentru motivele ce se succed.

Circumstanțele cauzei prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare, denotă că prin contractele de locațiune din 1 iunie 2013, 1 iunie 2014 și 10 iunie 2015, încheiate pentru o perioadă de 12 luni, Olga Curevici a transmis în locațiune lui Andrei Rotaru apartamentul nr. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău, care era dotat cu mobilier și utilaj casnic, iar ultimul s-a obligat să plătească plata chiriei în sumă de 220 euro lunar (f.d. 5-8, vol. I).

Instanța de recurs reține că contractele de locațiune menționate mai sus au fost înregistrate la Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Administrativ Fiscală Rîșcani.

Totodată, colegiul a stabilit că, la 1 septembrie 2015, Olga Curevici în calitate de locator și Iurie Dobrenco în calitate de locatar au încheiat contract de locațiune, pe un termen de 12 luni, prin care a fost transmis în locațiune apartamentul nr. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău, care era dotat cu mobilier și utilaj casnic, iar ultimul s-a obligat să plătească plata chiriei în sumă de 220 euro lunar (f.d. 9, vol. I). Potrivit contractului menționat, părțile au convenit că împreună cu locatarul Iurie Dobrenco în apartamentul nr. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău, urma să locuiască și Nicolai Constantinov.

În acest context, Colegiul notează că conform contractelor de locațiune, locatarii și-au asumat obligația la plata chiriei, a serviciilor comunale, necomunale și la repararea prejudiciului.

La 18 iulie 2016, Olga Curevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolai Constantinov, Andrei Rotaru și Iurie Dobrenco cu privire la

încasarea plății pentru locațiune, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de recurs reamintește că, prima instanța, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a hotărât de a admite parțial acțiunea, de a încasa din contul lui Iurie Dobrenco și Nicolai Constantinov în beneficiul Olgăi Curevici restanța la plata locațiunii și plata pentru serviciile comunale. Totodată a fost dispusă încasarea din contul lui Iurie Dobrenco, Nicolai Constantinov și Andrei Rotaru a cheltuielilor suportate pentru restaurarea mobilierului. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Curtea de Apel Chișinău a respins apelul depus de Nicolai Constantinov și Andrei Rotaru și a menținut hotărârea primei instanțe.

În acest sens, instanța de judecată subliniază că, la pronunțarea hotărârilor, instanțele de judecată s-a călăuzit de articolele 875, 886 alin. (1), (2), 888, lit. a), b), 892 alin. (1), 893, 1398 alin. (1), (2) Cod civil în redacția caracteristică perioadei încheierii contractelor.

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Alineatul 4 din lege citată prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din perspectiva acestor temeuri, recurentul a invocat în justificarea opiniei lui că instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele, întrucât intimata nu a prezentat probe ce-ar demonstra cauzarea de către el a unui prejudiciu.

În baza limitelor impuse de art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit învederează că va examina legalitatea soluției date de instanța de apel în limitele pretențiilor formulate de recurent și a argumentelor cuprinse în cererea de recurs.

În partea ce ține de încasarea din contul lui Andrei Rotaru a cheltuielilor suportate pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2208,60 lei, instanța de recurs reține următoarele aspecte.

Pentru soluționarea pretenției date, instanțele de judecată au reținut că probatoriul administrat confirmă indubitabil că starea mobilierului transmis în locațiune s-a înrăutățit considerabil. Totodată au fost respinse ca fiind neîntemeiate argumentele lui Andrei Rotaru cu privire la modalitatea de stabilire a obligației de reparare a prejudiciului cauzat, deoarece calitatea de locatar au deținut-o toți trei pârâți, care și-au asumat răspunderea pentru integritatea bunurilor luate în locațiune.

Recurentul nu a fost de acord cu o asemenea abordare și a invocat că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea, iar Olga Curevici nu a prezentat probe, care ar demonstra vinovăția sa în deteriorarea mobilierului.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că elementele descrise mai sus se circumscriu temeiului prevăzut la articolul 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă. În acest caz, Colegiului lărgit îi revine obligația de a verifica dacă erorile judiciare pot fi calificate esențiale și dacă pot fi corectate în baza argumentelor livrate de părți, coroborate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei.

Efectul omisiunii instanței de apel va fi analizat prin prisma consecințelor juridice pe care aceste le produc în soluționarea cauzei, în special, în limitele standardelor impuse de articolul 239 din Codul de procedură civilă. Or, în conformitate cu acesta, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În mod corespunzător, instanța de recurs va raporta circumstanțele speței rezumate mai sus la normele de drept material în redacția caracteristică perioadei încheierii contractului. La conturarea acestei ipoteze, conform articolului 7 alin. (1) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Astfel, litigiul se va axa pe Codul civil în vigoare până la republicarea acestuia din 1 martie 2019.

Conform art. 892 alin. (1) Cod civil locatarul este ținut să repare prejudiciul suferit de locator prin pierderile survenite la bunul închiriat dacă nu va demonstra că pierderile nu se datorează vinovăției sale sau a persoanelor cărora le-a permis folosința bunului sau accesul la el.

Art. 893 Cod civil, prevede că locatarul nu poartă răspundere pentru uzura obișnuită a bunului închiriat dacă acesta a fost utilizat la destinație în conformitate cu prevederile contractului.

Reieșind din raționamentele legale evocate, Colegiul lărgit observă că locatarul este ținut să repare prejudiciul suferit de locator prin pierderile survenite la bunul închiriat. Legea stabilește prezumția vinovăției locatarului în cauzarea prejudiciului. Prin urmare, după cum este stipulat în lege el va fi obligat să acopere prejudiciul cauzat dacă personal nu va demonstra că pierderile nu se datorează vinovăției sale sau a persoanelor cărora le-a permis folosința bunului sau accesul la el.

Instanța de recurs, remarcă că pierderile bunului închiriat presupun survenirea unor consecințe negative de ordin material, care se manifestă prin vătămarea, deteriorarea, pierderea unor părți componente a bunului închiriat.

Prin urmare, colegiul subliniază că pentru a-l obliga pe locatar să acopere prejudiciul cauzat este necesar ca cauzele, care au adus la un așa efect negativ să fie de ordin subiectiv, adică, să depindă în oarecare măsură de acțiunile sau inacțiunile locatarului sau a terțelor persoane cărora el le-a permis folosința bunului sau accesul la el. Pierderile de ordin obiectiv, care nu depind de voința locatarului, nu pot avea ca efect răspunderea acestuia.

Instanței de recurs îi revine funcția de a clarifica, dacă acțiunile recurentului au dus la cauzarea unui prejudiciu Olgăi Curevici. Astfel, pentru angajarea răspunderii contractuale, urmează a fi dovedită legătura causală între încălcarea obligațiilor și pagubele cauzate, precum și mărimea acestora. Toate aceste elemente trebuie să fie întrunite cumulativ.

Cu privire la existența prejudiciului, instanța de recurs reține că instanțele ierarhic inferioare au considerat că Andrei Rotaru i-a cauzat un prejudiciul Olgăi Curevici în sumă de 2 208,60 de lei suportat pentru restaurarea mobilierului.

La acest capitol, instanța de judecată subliniază că momentul decisiv este că în perioada, 1 iunie 2013-1 septembrie 2015, în care Andrei Rotaru a avut calitatea de locatar, Olga Curevici nu a înaintat în privința sa pretenții cu privire la starea bunului imobil, precum și a mobilierului. Acest fapt denotă că Andrei Rotaru a îndeplinit toate condițiile contractuale, inclusiv și condițiile ce se referă la integritatea bunurilor primite în locațiune.

Suplimentar, colegiul precizează că reîncheierea contractului de locațiune la 1 iunie 2014 și 10 iunie 2015, între Olga Curevici și Andrei Rotaru atestă că ultimul a îndeplinit corespunzător toate condițiile legale și contractuale ce țin de integritatea bunului închiriat.

Totodată, instanța a stabilit că potrivit pct. 4.2 din contractele de locațiune, încheiate între Olga Curevici și Andrei Rotaru, valoarea mobilierului care se afla în bunul imobil închiriat constituie suma de 16 250 euro (f.d. 5-8, vol. I).

De asemenea, instanța a stabilit că și în contractul de locațiune din 1 septembrie 2015, încheiat între Olga Curevici și Iurie Dobrenco valoarea mobilierului care se afla în bunul imobil închiriat constituie de asemenea de 16 250 euro (f.d. 9, vol. I).

Circumstanțele constatate demonstrează că apartamentul nr. 328 din bd. Moscovei 11, mun. Chișinău împreună cu mobilierul a fost transmis în locațiune lui Iurie Dobrenco în stare corespunzătoare, or, valoarea mobilierului indicată în contractul încheiat cu Iurie Dobrenco corespunde cu valoarea mobilierului indicată în contractele de locațiune încheiate între Olga Curevici și Andrei Rotaru.

Prin urmare, probatoriu administrat conturează concluzia că Andrei Rotaru pe durata locațiunii a menținut bunul imobil, precum și mobilierul din interiorul acestuia în stare corespunzătoare, conform condițiilor stipulate în contract. Mai mult, faptul că valoarea mobilierului indicată în contractul de locațiune încheiat cu Andrei Rotaru coincide cu valoarea mobilierului stipulată în contractul de locațiune încheiat cu Iurie Dobrenco, confirmă că la momentul predării bunului, de către Andrei Rotaru, acesta era liber de orice viciu material, având caracteristicile convenite, ce se referă la criteriile și cerințele de ordin calitativ.

Mai mult, în cazul suportării unui prejudiciu, Olga Curevici trebuia să dovedească că prin acțiunile sau inacțiunile lui Andrei Rotaru i-a fost cauzat un prejudiciu în perioada în care Andrei Rotaru a avut calitatea de locatar.

În același context, instanța de judecată opinează că, în situația în care intimata a invocat un argument în susținerea poziției sale și pentru a combate cele pretinse de recurent, se aplică principiul „actori incumbit probatio” și articolul 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care nu aduce atingere echității procesului, întrucât cel ce face o propunere în fața judecății trebuie să și o dovedească.

Astfel, intimatei îi revenea sarcina probei sub aspectul dovedirii suportării unui prejudiciu suportat ca rezultat al acțiunilor lui Andrei Rotaru.

În subsidiar, la evaluarea probelor, în scopul stabilirii faptelor, instanța de recurs consideră drept pertinente următoarele: pentru a aprecia cuprinsul unor înscrisuri se aplică, în general, până la momentul dat, criteriul „dincolo de un dubiu rezonabil”. O astfel de probă poate rezulta din coexistența unor concluzii suficiente de întemeiate, clare și concordate sau a unor prezumții similare și incontestabile ale faptelor. Pe lângă aceasta, comportamentul părților urmează a fi luat în considerație, din moment ce sunt obligate să-și probeze alegațiile.

Din această perspectivă, Colegiul judiciar menționează că Olga Curevici nu a prezentat niciun document sau un alt înscris, care ar putea proba survenirea unor consecințe negative de ordin material asupra bunului închiriat, în perioada valabilității contractelor de locațiune încheiate cu Andrei Rotaru.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază obiecția recurentului, potrivit căreia, intimata nu și-a demonstrat pretențiile înaintate împotriva sa. Deci, în absența prejudiciului, instanța de judecată nu va purcede la examinarea elementelor, care formează un prejudiciu, întrucât pentru repararea acestuia ele trebuie să fie întrunite cumulativ.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și confirmă incidența temeiului declarării recursului indicat la articolul 432 alin. (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă. Or acestea conduc inevitabil la o soluționare greșită a cauzei.

Astfel, Colegiul judiciar consideră că greșelile la aplicarea legii și la constatarea unor circumstanțe în lipsa unor probe pertinente pot fi corectate, din moment ce ambele părți au avut posibilitate de a le comenta și depune observații, iar instanța de recurs are împuternicirea de a pronunța în această parte o nouă hotărâre în baza articolului 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă și în baza înscrisurilor anexate la materialele cauzei.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 83 din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Materialele cauzei atestă faptul că la 21 mai 2016 și 8 noiembrie 2017, Andrei Rotaru a încheiat cu avocatul Andrei Beruceașvili contracte nr. 850 și 824 pentru acordarea asistenței juridice în prezenta cauză civilă (f.d. 84, 168, vol. I). Pentru acordarea serviciilor juridice la examinarea cauzei în prima instanță și instanța de apel, Andrei Rotaru a achitat suma de 3000 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată seria YL nr. 660671 din 26 octombrie 2016 și seria YL nr. 660699 din 9 noiembrie 2016 (f.d. 124-125, vol. I).

Totodată, instanța a stabilit că, la 4 ianuarie 2019, Andrei Rotaru a încheiat cu avocatul Serghei Voitic contract nr. 744 pentru acordarea asistenței juridice în prezenta cauza civilă (f.d. 42, vol. II). Respectiv, pentru acordarea serviciilor juridice la examinarea cauzei în instanța de recurs, Andrei Rotaru a achitat suma de 2500 lei, fapt confirmat prin bonurile de plată seria PL nr. 280928 din 4 ianuarie 2019 (f.d. 73, vol. II).

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Instanța de recurs reține că la depunerea cererii de apel, precum și la depunerea cererii de recurs, Andrei Rotaru a achitat taxa de stat în mărime de 300 lei și 75 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 6LC8-B100 din 8 noiembrie 2017, nr. L360-K100 din 8 mai 2019, anexate în original la materialele cauzei (f.d. 164, vol. I, 72, vol. II).

Ținând cont de prevederile normelor susmenționate, precum și având în vedere că recursul declarat de către Andrei Rotaru a fost admis, Colegiul consideră necesar de a încasa din contul Olgăi Curevici în beneficiul lui Andrei Rotaru cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel și recurs în sumă de 375 lei. Totodată instanța de recurs a ajuns la concluzia de a încasa din contul Olgăi Curevici în beneficiul lui Andrei Rotaru cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei, sumă apreciată de colegiul drept rezonabilă ca mărime.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa decizia din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea încasării din contul lui Andrei Rotaru în beneficiul Olgăi Curevici plata pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2 208,60 de lei și taxa de stat în mărime de 286 de lei, cu dispunerea pronunțării în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată de a fi încasat din contul Olgăi Curevici în beneficiul lui Andrei

Rotaru cheltuielile de judecată ce constau taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel și recurs în sumă de 375 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei. În rest cerința înaintată de Andrei Rotaru cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2500 lei se respinge ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite cererea de recurs declarată de Andrei Rotaru.

Se casează decizia din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Curevici împotriva lui Nicolai Constantinov, Andrei Rotaru și Iurie Dobrenco cu privire la încasarea plății pentru locațiune, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării din contul lui Andrei Rotaru în beneficiul Olgăi Curevici plata pentru restaurarea mobilierului în sumă de 2 208,60 de lei și taxa de stat în mărime de 286 de lei și se pronunță în această parte o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Olga Curevici împotriva lui Andrei Rotaru cu privire la repararea prejudiciului material.

Se încasează din contul Olgăi Curevici în beneficiul lui Andrei Rotaru cheltuielile de judecată ce constau taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel și recurs în sumă de 375 (trei sute șapte zeci și cinci) lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 (trei mii) lei. În rest cerința înaintată de Andrei Rotaru cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2500 lei se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători,

Maria Ghervas

Ion Druță

Galina Stratulat

Burduh Victor